

Ehdotus A 1951/UHN
Tekijä Keskiryhmä
Käsittelijä Kestävä Pohjola -valiokunta

A 1951/UHN Jäsenehdotus Pohjolasta merituulivoiman johtavana voimana

Keskiryhmä ehdottaa, että Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaille,

että virtaviivaistetaan merituulivoimahankkeiden viranomaisprosesseja vaatimustasoa laskematta.

että edistetään korkeakoulujen ja yliopistojen välistä yhteistyötä merituulivoiman alalla.

että vahvistetaan kansallisten kantaverkkoyhtiöiden strategista yhteistyötä Pohjoismaiden sähköverkkojen integroimiseksi.

Lisäksi keskiryhmä ehdottaa, että Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että kootaan Pohjoismaiden parhaat käytännöt yhteen merituulivoiman käyttöön-
oton edistämiseksi.

Taustaa

Työllä fossiilisten polttoaineiden käytön vaiheittaiseksi lopettamiseksi on kiire sekä ilmasto- ja turvallisuuspoliittista että taloudellisista syistä. Uusiutuvan energian käyttöä on lisättävä huomattavasti, jotta pohjoismaiset ilmastotavoitteet pystytään toteuttamaan.

Merituulivoima on herättänyt viime vuosina runsaasti kiinnostusta pohjoisilla merialueilla; tavoitteena on täyttää uusiutuvien energiamuotojen lisääntynyt tarve, ja tässä yhteydessä useita hankkeita on jo toteutettu. Useat kansainväliset organisaatiot, kuten EU, ovat laatineet merituulivoiman tuotantoa koskevia strategioita ja tavoitteita, mikä on lisännyt suurten energiyhtiöiden kiinnostusta merituulivoiman käyttöönottoa



kohtaan. Tätä taustaa vasten Pohjoismaiden energiaministerit korostivat merituulivoiman käyttöönoton merkitystä vuonna 2022 antamassaan Marienborgin julkilausmassassa.

Tällä hetkellä suunnitteilla olevat suuret hankkeet raivaavat omalla tavallaan tietä esiinousevien uusien juridisten kysymyksiä, veroasioiden, teknisten haasteiden, ympäristöselvitysten, hankintaprosessien suunnittelun ja kansalaisille suunnattavan tiedottamisen myötä. Lupaprosessit ja viranomaisyhteistyö edellyttävät uusia työtapoja, jotta Pohjola ei kulje energiasiirtymässä vastavirtaan. Kansallisten viranomaisten jo saavuttama osaaminen on siirrettävä muiden Pohjoismaiden vastaavia asioita käsittelevien viranomaisten tietoon. Tämä koskee varsinkin energiahankkeiden mahdollisesti mukanaan tuomia rajat ylittäviä ympäristöhaasteita. Myös korkeakoulujen ja yliopistojen tutkimus-, kehittämis- ja innovaatioyhteistyötä tulee tehostaa. Kun maiden välille rakennetaan mahdollisia uusia sähkökaapeleita osana uusia energiahankkeita, kansallisten kantaverkkoyhtiöiden on sovittava yhteen laajennuksia koskevat suunnitelmansa, jotta pullonkauloja ei pääse muodostumaan. Yhteistyön alueita on monia.

Valtioiden välisen yhteistyön lisäksi olisi tärkeää, että Pohjoismaiden ministerineuvosto laitoksena nousisi vahvemmin esiin. Olisi ollut tärkeää, että maiden keskenään keräämät kokemukset ja osaaminen voidaan siirtää myös isommalle ryhmälle. Parhaiden käytäntöjen keräämis- ja jakamismuotojen löytyminen olisi ollut signaali elinkeinoelämälle siitä, että Pohjola haluaa olla johtava voima merituulivoiman käyttöönotossa ekosysteemin sallimissa puitteissa.

Reykjavikissä 13. maaliskuuta 2023

Hanna Katrín Friðriksson (V)

Heidi Greni (Sp)

Anna Starbrink (L)

Anna Falkenberg (Sb)

Kathrine Kleveland (Sp)

Catarina Deremar (C)

Ola Elvestuen (V)

Ulf Holm (MP)

Simon Holmström (HI)

Guðmundur Ingi Kristinsson (FF)

Kjerstin Wøyen Funderud (Sp)

Johan Dahl (Sb)

Kjell-Arne Ottosson (KD)

Mikael Lindholm (ÅC)